

Bilag 2.

Om Arveafgiftens Principper.

(Af L. V. Birck).

I. *Arveretten og Arveafgiften.* At Staten har Ret til at opkræve Arveafgift, og at denne Beskatningsret er begrænset, fremgaar af Arverettens Natur. Man kan betragte Arveretten som en Affødning af den private Ejendomsret baade over Forbrugsgoder og over indtægtsgivende Kapitaler, begrundet enten ligesom Ejendomsretten ved den Spore, denne Ret er baade for Produktionen og Formueerhvervelsen, eller ved Kravet om Retsbeskyttelse for Afkommets berettigede Forventning om at blive indsat i Forældrenes Ret over Formuen. Eller man begrunder den ud fra den Betragtning, at Samfundet ikke bestaar af Individier, men af Slægter og Familier, hvis økonomiske Stilling ikke bør berøres af, at et enkelt af dens Medlemmer dør. Dog maa hertil siges, at i vore Dage er Slægtsbegrebet stærkt afsvækket, idet Slægtsbaandet udenfor visse adelige Familier ingen Betydning har, fordi en borgerlig Slægt omfatter mange forskelligt stillede og til forskellige Samfundsklasser hørende Individier; Slægten erstattes derfor af det langt snævrere Begreb: Familien, d. v. s. Indbegrebet af de Personer, der fastknytte sig til samme Husstand, idet en egentlig Slægtfølelse højst strækker sig til første Sidelinie. Og saa sandt Familien stadig er den grundlæggende og afgørende sociale Organisme, maa det hævdes, at Ægtefælle og Descendenter efter Naturretten ere Arvtagere til Arveladers Ejendele, og at Staten kun i samme Omfang er berettiget til at beskatte Børn og Ægtefæller, som den er berettiget til gennem Beskatningen at tilegne sig en Del af en Borgers Formue og Indtægt udenfor Arvefald. Men den Overførelse af Formue paa Grund af Død kan kun finde Sted ved

Statens Hjælp, ved at Staten udstrækker den Retsbeskyttelse, hvormed den sikrer den private Ejendomsret, til ogsaa at omfatte Opfyldelsen af Arveladers Forventning om, at hans Formue efter hans Død tilfalder hans Arvinger, og for denne udvidede Retsbeskyttelse kan Staten tage sig betalt.

II. Angaaende den historiske Udvikling skal man henvise til efterfølgende Bilag, og skal her kun paapege, at oprindelig beskattedes fast Ejendom, idet Lensherren tog en Art Indfæstning (Indløsning) af Successor i Lenet; med Adelsens stigende Indflydelse faldt denne Afgift bort, derimod fik Løsøreformer efterhaanden Betydning og i Middelalderens Slutning have vi derfor Arvegebyrer af Løsøreformue. Med det 18de Aarhundredes Slutning ere vi naaede til, at vi over alt have Arvegebyrer, der kun begrundes som Gebyrer og ligestilles med andre Stempelafgifter paa Omsætning f. Eks. af fast Ejendom i levende Live; al Sideliniearv er beskattet, men Afkommet fritages for Skat. Skatten er proportional, men aldrig progressiv og fast Ejendom er betydelig ringere beskattet end f. Eks. Løsøre. Udviklingen i det 19de Aarhundrede medfører, at Forskellen mellem fast Ejendom og Løsøre bortfalder med Hensyn til Afgiftens Beregning, at Descendenterne inddrages under Arvebeskatning, at Progressionen indføres og at Arveafgift ikke længere betragtes som et Gebyr, der maa være ringe, men som en Skat, der skal bedømmes efter almindelige Skatteprincipper. De omkring 1900 i de forskellige Lande gennemførte Arveafgiftsreformer realiserer disse Principper baade i England,